



Міністерство освіти і науки України  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)  
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича  
Волинський національний університет імені Лесі Українки  
Харківський національний медичний університет  
Житомирський державний університет імені Івана Франка  
Український державний університет імені Михайла Драгоманова  
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова  
Міжрегіональна Академія управління персоналом  
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»  
Університет Коменського в Братиславі (Словацька республіка)  
Університет менеджменту в Варні (Болгарія)  
Інститут соціологічних наук Університету природничих наук у Варшаві (SGGW) (Республіка Польща)  
Центру мов та культ національних меншин (Словацька республіка)  
Центр іноземних мов Жешувського університету (Республіка Польща)  
Основна школа Важецька 11 у місті Прешов (Словацька республіка)

# **НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

22-23 лютого 2024 року

Полтава — Лубни

Затверджено на засіданні вченої ради  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»  
(протокол № 7 від 1 березня 2024 року)

**Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку** : зб. наук. праць за матер. III міжнародної наук.-практ. конф. (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Полтава : в-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024. Том II. 247 с.

Збірник підготовлено за доповідями учасників III міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.).

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів несуть автори.

<b>Нечаєва Лоліта Леонідівна</b>	<b>45</b>
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РОБОТА З ЖІНКАМИ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї	
<b>Николаєва Валентина Іванівна</b>	<b>49</b>
ЯКІСНІ ЗМІНИ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	
<b>Олійник Інна Миколаївна</b>	<b>53</b>
ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ ЦЕНТРУ ПРОБАЦІЇ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА	
<b>Отраченко Олена Вікторівна, Шанта Іван Васильович</b>	<b>57</b>
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ЯК ВАЖЛИВОГО ЧИННИКА ПАТРІОТИЗМУ КУРСАНТСЬКОЇ МОЛОДІ	
<b>Отрощенко Наталія Леонідівна</b>	<b>59</b>
ОСВІТНІ ВТРАТИ Й РОЗРИВИ ЯК КЛЮЧОВА ПРОБЛЕМА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	
<b>Павленок Катерина Сергіївна</b>	<b>63</b>
АВТОНОМІЯ ЯК СКЛАДОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЗРОСТАЮЧОЇ МОЛОДІ	
<b>Паламарюк Іванна Василівна</b>	<b>66</b>
ПЕРЕВАГИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ОСВІТІ	
<b>Панькевич Валерія Леонідівна</b>	<b>69</b>
ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<b>Пацюківська Наталія Вячеславівна</b>	<b>75</b>
ЩОДО НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТРАВМАТИЧНА ПОДІЯ В ДИТИНСТВІ» ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	
<b>Підкова Інна Володимирівна</b>	<b>79</b>
ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА РОЗВИТОК СТРАТЕГІЙ САМОРЕГУЛЯЦІЇ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	
<b>Подлесна Васирина Георгіївна</b>	<b>82</b>
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ МЕТАВСЕСВІТУ	
<b>Поліщук Катерина Володимирівна</b>	<b>86</b>
ПРОБЛЕМА ВПОРЯДКУВАННЯ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	

**Отравенко Олена Вікторівна,**  
кандидат педагогічних наук, доцент,  
завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання,  
ДЗ «Луганський національний університет  
імені Тараса Шевченка»;  
**Шанта Іван Васильович,**  
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,  
спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)  
ДЗ «Луганський національний університет  
імені Тараса Шевченка»

## **ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ЯК ВАЖЛИВОГО ЧИННИКА ПАТРІОТИЗМУ КУРСАНТСЬКОЇ МОЛОДІ**

Новий етап у розвитку української нації викликав нові питання щодо того, що означає бути справжнім українцем та патріотом. Загальновідомо, що бути патріотом означає мати глибоку любов та відданість своїй батьківщині [3]. Це бути готовим діяти на благо своєї країни, захищати її інтереси та сприяти її процвітанню. Ми визначалися як українці завдяки спільній історії, традиціям, нормам громадського життя і зв'язку з природою. Патріотизм проявляється у повазі до національних символів, історії та культури, готовності взяти на себе відповідальність за майбутнє своєї країни та активно долучитися до її розвитку та підтримки.

Нам імпанує думка науковців О. Ряшко, В. Ряшко, що проблема формування національної самосвідомості та патріотичних цінностей серед молоді у закладі вищої освіти є дуже важливою, оскільки вона визначає майбутнє кожного фахівця і його внесок у розвиток країни. Процес формування національно-патріотичної самосвідомості вимагає від всіх учасників освітнього процесу великої відповідальності і системного впливу на усі аспекти навчання. Для досягнення цієї мети необхідно забезпечити комплексний вплив усіх компонентів навчальних дисциплін, щоб кожен здобувач вищої освіти міг розуміти та цінувати свою

культуру, мову, історію та ідентичність. Такий підхід дозволить сформувати у молоді глибоке розуміння та повагу до своєї країни, а також почуття гордості та патріотизму, що в подальшому стане основою для їхньої активної участі у розвитку суспільства і держави [4]. Отже, дана проблема набуває актуальності, особливо під час воєнного стану.

Окремі аспекти формування національної самосвідомості і виховання патріотизму молоді розкриті у працях В. Борисова, І. Вдовенко, Н. Гнасевич, Л. Куліщенко, В. Лісового, О. Отравенко, А. Фрідріха, П. Щербаня та ін. [1-4].

Ми погоджуємося з В. Борисовим, що «освіта та національне виховання повинні «допомогти майбутнім громадянам України як частини Європейської спільноти, прийняти множинність культур у нашому суспільстві й у світі в цілому» [1, с. 22]. У свою чергу Л. Куліщенко, підкреслено, що самопізнання у контексті органічних культурних цінностей відображається у свідомості відповідальності та моральної залученості до долі інших людей. Тому потяг до взаємопідтримки та спільності з іншими, навіть на економічному рівні, знаходить вираження у таких аспектах як самодисципліна, відчуття обов'язку, співпраця та готовність віддавати перевагу благу спільноти над особистими інтересами, а також в повазі до соціальних користей і норм [2].

Отже, національна самосвідомість – це сукупність знань про мову, історію, культуру свого народу, розуміння його ментальності та відношення до інших націй. Вона об'єднує усі ці аспекти духовного світу особистості і є важливою умовою для збереження національної ідентичності. Щоб розвивати свою національну самосвідомість, важливо вивчати історію, культуру та мову свого народу, розуміти його цінності та традиції. Також потрібно осмислювати свої власні почуття та відчуття належності до нації, розвивати в собі відчуття гордості за своє походження і прагнення до розвитку своєї держави; брати активну участь у наукових проєктах патріотичної спрямованості, проведення досліджень під час тренувань; національних заходах та святкуваннях, військових змаганнях та

вправах; у житті громади, волонтерстві та інших акціях, спрямованих на підтримку розвитку України та українських військових.

### Список використаних джерел

1. Борисов В. В. Теоретико-методологічні засади формування національної самосвідомості учнівської та студентської молоді : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. спец : 13.00.07 / Тернопільський нац. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2006. 40 с.

2. Кулішенко Людмила. Національна свідомість крізь призму світоглядних позицій українців. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39518/27-Kulishenco.pdf?sequence=1>.

3. Отравенко О. В, Пелипась Д. С. Спортивно-патріотичне виховання молоді у контексті національних та європейських цінностей. «SCIENTIFIC PRACTICE: MODERN AND CLASSICAL RESEARCH METHODS» MAY 26, 2023. BOSTON, USA. С. 297–301. DOI 10.36074/logos-26.05.2023.088 <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/851>

4. Ряшко О. В., Ряшко В. І. Формування національної самосвідомості як важливого чинника патріотизму у майбутніх працівників правоохоронних органів України. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2419/vnulpurn201582466.pdf>.

**Отрощенко Наталія Леонідівна,**  
кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри соціальної педагогіки  
ДЗ «Луганський національний університет  
імені Тараса Шевченка»

## ОСВІТНІ ВТРАТИ Й РОЗРИВИ ЯК КЛЮЧОВА ПРОБЛЕМА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Освіта – це не просто одне із основних прав людини. Це основне право, від якого безпосередньо залежить реалізація всіх інших прав людини. Освіта – це